

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „

Pentru România și
străinătate:

Pe un an . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 760.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr. 11/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se în-
vâpăzesc.

Istoricul orfelinatului din Sibiu.

Arad, 19 Februarie.

Avântul unanim, cu care a fost întâmpinată de întreagă obștea românească, ideea înființării acestei instituții umanitare în Sibiu, ne îndreptățește să afirmăm, că ea răspunde unei necesități adânc simțite și astfel propaganda ziarului nostru pentru realizarea cât mai repentină a noului așezământ național, va fi continuată cu aceeași energie și cu aceeași credință înflăcărată în triumful final al idealului ce-l urmărim.

Ar fi însă greșit să se creadă, că ideea orfelinatului ar fi răsărit abia acum ca o creație a suferințelor și mizeriilor provocate de războiu. Meritul acestui teribil flagel este exclusiv acela, de-a fi creat *propaganda* călduroasă pentru întruparea unei probleme, care se ivise în viața noastră publică cu mulți ani înainte de zilele rele prin care trecem astăzi.

Concepția de caritate, nu este numai un element al religiei creștine, ci în același timp și la cele mai sălbatice semănții aște, cari și ele au într-o anumită măsură sentimentul de milă către cei infirmi ori lipsiți de condițiile unei existențe elementare. Prin creștinism ea a primit o interpretare mai înălțată, ridicându-se prin exemplul Mântuitorului la valoarea unei *porunci morale* de cea mai mare însemnătate. Biserica a ajuns astfel nu numai să păstreze această poruncă, ci

mai ales s'o și cultive în cursul dezvoltării sale prin fapte și instituțiuni puse sub ocrotirea și îngrijirea sa.

Prin urmare e cu totul firesc, să vedem cum și ideea orfelinatelor preocupă mai întâiu cercurile bisericesti, bineînțeles la început în cadre înguste și mai nebuloase, însă cu vremea lărgindu-se tot mai mult și limpezindu-se tot mai intensiv scopul înalt moral, care servia ca punct de mănecare și de îndrumare superioară.

La noi, rămânând în marginile trecutului apropiat, se pot verifica aceste mișcări, cari n'au pornit ce-i drept cu avântul curentelor largi, ci s'au restrâns să aibă ca obiectiv numai o parte a bisericii vii: *clerul*. Orfanii preoților stinși în sărăcie și lipsiți de rudenii capabile să-i ocrotească, erau expuși mizeriei și decadenței morale. Pentru biserică este un act de înaltă datorie creștinească, să se îngrijească de salvarea acestor familii preoțești, înzestrate nu numai cu atribuțiile de conducătoare ale vieții religioase, dar în aceeași vreme și de păstrare și dezvoltare a ființei naționale. Generațiile de intelectuali luptători pentru neamul și biserică noastră, au eșit în cea mai mare parte din sinul familiilor preoțești, atât de curate în virtuți și de merituose în călătoria tradițiilor. cum am zice clericale, s'au dezvoltat psihologii *Filon V. Tath* cu menirea de a organiza un orfelinat pentru orfanii preoților gr. cat. Fondul, după cum se afirmă, dispune astăzi de-o sumă care trece peste 50,000 cor. dar negăsindu-se un om care să ia afacerea în mână, ea stă nedeslegată spre marea pagubă a bisericii.

Exact aceeași problemă s'a pus și în sinul bisericii ortodoxe. În sinodul arhiepiscopozan din 1912 profesorul Nic. Bălan prezentase o propunere motivată privitoare la ocrotirea orfanilor de preoți prin înființarea unui orfelinat în Sibiu. Sinodul a hotărât ca propunerea să se transpună consistorului arhiepiscopozan cu îndrumarea, ca acesta să prezinte la timpul său un proiect (vezi Protocolul sinodal din 1912 pp. 31 și 63.) În același an medicul seminarial Dr. Ilie Beu publică o serie de scrisori în „Telegraful Român” (Nrii pe Maiu—Octombrie) relative la organizarea serviciului de caritate publică în satele noastre. În ultima scrisoare dsa spunea, că o seamă de parohii mai puternice „ar putea înființa colonii de copii, unele chiar și *orfelinat*, cari aparțin carității publice. Dar toate în legătură cu biserică, căci numai ea le poate ocroti și garanta viitorul. Mijloacele de întreținere a coloniilor de copii și a orfelinatelor, să le procure reuniunile de femei. Căci pentru femei nu este o chemare mai potrivită, nu poate fi o datorie mai sfântă, decât a contribui la promovarea sănătății generațiilor tinere și a proteja copiii rămași fără părinți. D. Beu înțelegând, ca medic, pe deo parte importanța sanitară, morală și națională a orfelinatelor, iar pe de alta convins că el nu va putea lua ființă decât cu concursul *nostru*, a făcut o adresă către consistorul arhiepiscopozan, stăruiind ca acesta să supună propunerile dsale unui studiu temeinic.

Consistorul a luat cu plăcere act de interesul dlui Beu, și dintre propunerile ce i s'au prezentat s'a oprit asupra orfelinatului, mai

ales în urma împrejurării, că primise dela sinod îndrumarea de a se ocupa de problema azilului pentru copii orfani ai preoților din arhidieceză. Astfel a însărcinat pe d. Beu să studieze chestiunea orfelinatlui pe baza organizației ce-o au institutele similare ale bisericii săsești, cari se găsesc într'o stare de frumoasă și sănătoasă dezvoltare. În urma raportului amănunțit ce l-a primit, consistorul a îmbrățișat cu simpatie această chestiune și în sesiunea de primăvară a sinodului arhidiecezan din 1913 a și făcut propunere concretă, însă nu pentru orfelinat, ci mai întâiu pentru înființarea unui fond de binefacere, din care să se susțină în Sibiu și mai târziu și în alte centre ale arhidiecezei orfelinate pe seama copiilor lipsiți de părinți și de mijloace. Sinodul primește propunerea cu adausul, că modalitățile privitoare la întemeierea și alimentarea fondului, se lasă la aprecierea consistorului, care la timpul său va raporta sinodului despre cele îndeplinite.

Ocupându-se consistorul de mijloacele prin care se poate crea fondul necesar a ajuns la convingerea, că înființarea simultană a mai multor orfelinate este peste putință de realizat, și de aceea în sinodul din 1914 a propus ridicarea unui singur orfelinat în Sibiu. Sinodul cumpănind motivele invocate de consistor, și găsindu-le justificate decretează în principiu înființarea unui orfelinat în Sibiu, îndrumând consistorul să inițieze adunarea de mijloace materiale necesare spre acest scop. În urma acestui nou concluz, s'a numit o comisiune de 10 membri, care avea să studieze chestiunea orfelinatlui în legătură cu problema de extremă importanță a ocrotirii și salvării tinerimei, cu specială considerație la tinerimea abandonată moralmente.

care a crezut că... unui membru, barasându-se de o însărcinare, mai mult decât pe ori care — a avut raportul documentat prezentat de raportorul Dr. Onisifor Ghibu, și a decis să fie înaintat consistorului cu dorința de a fi primit și executat în întregime. Ceeace s'a și întâmplat, căci Consistorul a adresat clerului și poporu-

lui credincios din arhidieceză frumoasa circulară Nr. 5723 din 8 Maiu 1914, care constituie un titlu de mândrie pentru biserică, nu numai prin vastul și creștinescul program de educație religioasă și națională, ci mai ales prin competența și spiritul de superioară înțelegere cu care au fost tratate problemele adevărate ale bisericii noastre românești fără deosebire de confesiune.

În această circulară, este atinsă și chestiunea ocrotirii orfanilor precum și a ridicării unui cămin pe seama lor. Ideile lansate prin circulara menționată, au început să preocupe cercurile preoțești dela sate, unde strigătul orfanilor se auzia mai tare decât în sgomotul asurzitor al orașelor. Unele sinoade protopopești, au și trecut dela vorbe la fapte, cerând autorizație dela forurile bisericești pentru colecte în scopul înființării azilelor în centrele protopopiatelor. Într'aceea Consistorul însărcinase o comisiune de 3 membri să studieze mai deaproape chestiunea și să redacteze statutele orfelinatlui. Trebuie să constatăm, că aici s'a ivit o greșală de logică în succesiunea acțiunii, căci mai înainte de statute, e nevoie de fondul din care să se întrețină orfelinatul. Și fondul de bani încă nu era adunat. Dar comisiunea nici nu s'a întrunit măcar, căci președintele ei a lăsat afacerea baltă, pe motiv că unul dintre membrii comisiunii a fost silit să părăsească aceste meleaguri. Prin o astfel de ciudată argumentare juridică a ajuns să se infunde una din cele mai arzătoare probleme ale bisericii și neamului nostru. Se părea că amortizarea chestiunii și căderea ei pe punctul mort convenia și altor factori cu răspundere, căci nimic nu tulbura însterea bietului dosar ajuns la „quiescare”. Dar războiul însă cerea noi victime. Gloanțele războiului perforaseră piepturile miilor de lăcători ardeleni și se auzia din oră în oră în soarta nenorocită a orfanilor ce plâng în urma lor. În satele noastre urlă durerea mamelor și țipetele des-nădăjduite ale copiilor desculți. E o tragedie înspăimântătoare acest blăstăm nenorocit. O dramă feroasă, care-ți sgudue nervii și-ți încleștează inima de durere. În mijlocul ace-

stui prăpăd îngrozitor, sufletele tuturor se cutremură. Oamenii de inimă simt cum îi apasă o grea răspundere, aceea de a alina suferințele cari plâng în căsuțele sărăcite ale nației noastre. Și din inițiativa particulară a unui meritos fruntaș al clerului nostru, problema înființării orfelinatlui este scoasă iarăș la suprafață.

Suma de 5000 cor. a celor 12 donatori se transpune Consistorului din Sibiu, iar „Românul” vestind cel dintâi această faptă importantă, pornește în numele lui Christos cea mai însuflețită propagandă. Astăzi avem bucuria de a constata, că nici una din ideile mari n'a pătruns cu atâta putere de cucerire sufletul colectiv al neamului nostru, ca umanitara idee a orfelinatlui românesc din Sibiu, pe care consistorul arhidiecezan a îndrumat-o acum cu toată sollicitudinea și seriozitatea pe drumul drept și sigur al împlinirii hotărâte.

Iată istoricul orfelinatlui, care prin spiritul de jertfă al tuturor, se va înălța între zidurile Sibiului ca un strălucit monument al solidarității noastre naționale și ca una din acele instituții culturale, cari sunt chemate să apere un neam de primejdia înstrăinării și să-l îndrumeze către culmile senine ale umanității vecinice.

În legătură organică cu expunerile anterioare credem necesar, să facem amintire și de stăruințele „Uniunii Reuniunilor femeilor române” desfășurate în jurul înființării unui mare orfelinat pentru copiii români de ambele sexe. În primul congres ținut la Brașov în 1913, președinta dna M. Baiulescu a expus un vast și frumos program de muncă pe seama Reuniunilor de femei. Acest program cuprindea o activitate românească. Congresul a activat la expunerile dnei Baiulescu angajându-se Reuniunile să-și dea tot concursul pentru realizarea ideii abordată. Al 2-lea congres din 1914 ținut la Sibiu, a discutat deja mai amănunțit problema, rămânând să se procure mai întâi mijloacele materiale necesare la întreținerea orfelinatlui. Preocupările „Uniunii” sunt vrednice de toată recu-

Bradul lui Sivuc.

— Sivule, Sivule, cum te-ai dus! Of, dragu' maichii Sivule...

Când ați tăiat Bradul lui Vizantie în pădurea Ciopeli, atunci în primăvară, și din cele nouă lovituri de topor n'a căzut, tu, vătaful, ai suspinat adânc, iar tovarășii tăi au lăcrimat, Sivule. Ați plecat capetele, robiți de semnul rău. apoi toporul a izbit iarăș, surd și dureros. Vizantie, căzut în fundul Galției, nu putea să rămână fără brad, crucea lui trebuia să răsară a doua zi în hotarul Ohăbii, pe colina Streiului, fetele vă așteptau în cap de sat cu părul despletit, cu năfrâmi albe... Și i-ați pornit Bradul, Sivule, luându-l pe umerele voastre fragede. Voi erați floarea satului, feciorași de optsprezece ani... Ceilalți, fruntea flăcăilor din zile bune, plecaseră demult să poarte puști și protacuri de bătaie. Bradul lui Vizantie era trist, Sivule; în fămuriile lui plângea vântul Retezatului, vântul pământului. Erați triști și voi, Sivule, de coabă rea. Bradul care nu „tună” din nouă lovituri, mai cere un brad... Of, Sivule, Sivule! Cere Bradul tău, vătaf fără noroc...

La patru săptămâni bradul lui Vizantie străjuia drumul Hațegului, înlăcrimând trecătorii, iar tu, Sivule, urcai trenul la Băilești, trenul Vienei... Mă-... se noaptea, ... tăi. Plân-... ca după

Când a fluerau trenul de plecare, în drumul Hațegului Bradul lui Vizantie se îndoaia ca de furtuni nepomenite. Clopoțelul din vârf suna cumplit. De sub cruce ieșeau glasuri înădușite. Chemări din altă lume. Sivuc, Sivuc, vătaf tinerel, vătaf frumos, unde te duci? Sivuc!

Trenul alerga în noapte plin de feciori. De fe-reastră se lipise o frunte tânără. Și două țigete de argint străpungeau întunerecul. Erau ochii tăi, Sivuc, îți luai rămas bun dela luminile caselor Ohăbii, dela licăririle apelor Streiului. Trenul vuia, iar sufletul tău tremura de negândite poveri. La inimă aveai un brad cu ramuri triste și un chip de fată oacheșă. Un brad și o fată... Of! Sivule, Sivule...

Te-ai dus, auru' măicuții, cum s'au dus atâția din Ohaba de sub Măgură, dar jale și durere ca la plecarea ta nu s'a mai văzut. Tinereta și po-doaba satului tu erai. Răsul tău din zile senine, Sivuc, ochii tăi limpezi, gura ta! Jocul tău din vatra satului, doinele tale din seri cu lună... Se trezeau fetele din somn la miez de noapte, când coborai tu cu boii de către Retezat. Și n'ar mai fi adormit, să se fi legat trei nopți deolaltă! Când s'a început bătaia și au plecat flăcăii la regimente vătaf ai rămas tu. Fetele s'au mângâiat de durerea mobilizării, că te știau pe tine 'n sat. Tinerel și mlădios, ca un pom în floare. Cuminte și așezat. Te cinstea și popa Petru, te cunoșteau domni dela Hațeg, Sivule. Fala tineretului, nădejdea satului. Inima măicuții...

Măgura nu s'a mai limpezit de neguri dela ple-

care ta, Sivuc, nici vuietului Streiului. Pe la crucea lui Vizantie își iuțeau pașii trecătorii. Plecau ochii să nu vadă bradul cobitor a rele. Fugeau, să nu audă glasuri tulburi din adâncul pământului, nici sunetul de moarte al clopoțelului din vârf. Ce zodii rele te-au prigunit, Sivule?

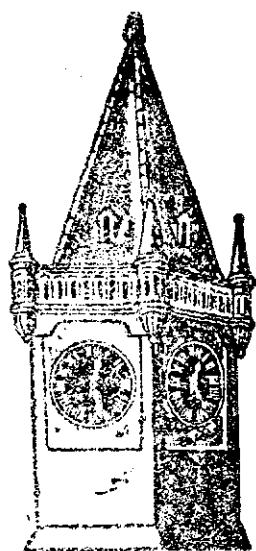
La săptămâna tu ai scris din cetatea împăratului. Ai scris de bine și de sănătate. Că ești cătană cu credință. Porți pușcă și faci ibunguri. Te au bine căprarii. La companie ești fruntea. Te plimbi după-amiezile pe uliți strălucite, printre domni și ghinărari. Vezi case cu coperișu' 'n nori, curtea împăratului. Ești vesel și-ți place cătănia. De războiu nu-ți pasă. Tunurile nu pot să bubuie mai tare, ca trăsnetul în codrii Retezatului. Plumbii de pușcă tot una cu viespii din scorburi de mestecenii. Dușmanul, urs oprit în drumul spre stână... Ce sunt astea? Petrecere...

—Mi-e bine, măicuță, să știți — scriai — Dumnezeu și voi. Și ea...

Așa scriai, Sivuc. Dar noi plângeam acasă, căci o cucuvaie ne sta tot pe sură seara și cobeia: ciuovic, ciu-u-u-ovic, ciuovic! Of, cât de cumplit cânta, de am urât tot neamul pășăresc. Tatăl tău, săracul, sburătărește și astăzi toate paserile, câte se abat spre ograda noastră. Pe drumul Hațegului, bradul singuratic era tot cuprins de vânturi neprietine. Drumeții îl ocoleau...

Apoi tu n-ai mai scris, Sivule. Conbeitul tău nu s'a mai înmuiat în cerneală. Grea scrisoare. Cu slove mari, tremurate. A plâns popa Petru cu ho-

CEASURI PENTRU BISERICI.

SZÁNTHÓ GYULA

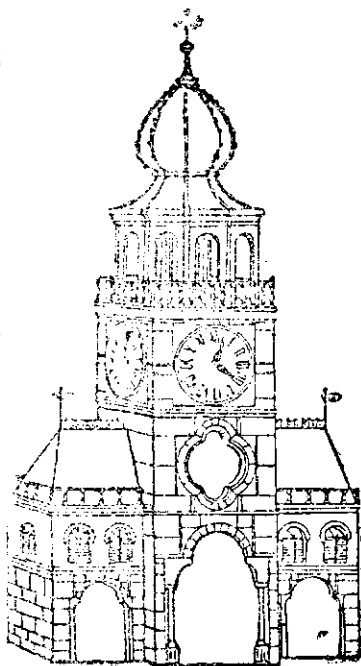
fabrică de ceasuri pentru biserici

NAGYVÁRAD,

Damjanich-utca 30 szám.

電話

Oferă ceasuri pentru biserici cari se trag odată pe săptămână, odată la 8 zile și odată la zi, durabile și precise. Prețuri ieftine. Fabrică cu putere electrică. Garanță pe mai mulți ani. Prețurile la dorință se trimit gratis. Plăci (tabla) pentru ceasuri cari luminează noaptea, executate admirabil. — Prețuri ieftine. (Sa 88)

Livrantul diecezelor gr. or. și gr. cath.

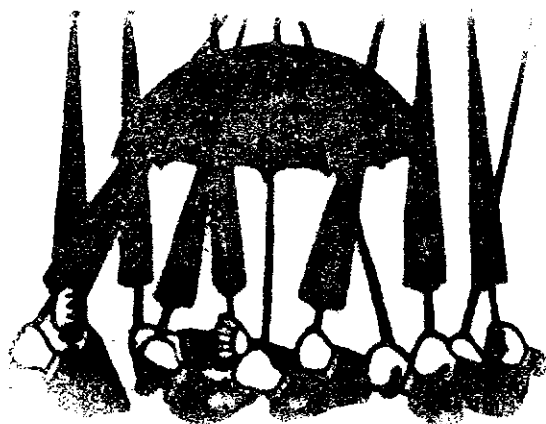
AVIZ!

Aduc la cunoștința onoratului public, că marele

depozit de scânduri,

— lemn cioplit și tăiat în firez pentru edificat, țiglă, Eternit, țement, Kollarit, petri de moară de Königsberg și altele a socrului meu dl Constantin Baicu director școlar în Orăștie — a cărui conducător am fost în SKI, Deva.

** Cu dotărea din anul acesta K 10900 -
** Cu dotărea din anul acesta K 28000 -

Unde

se pot cumpăra
cele mai bune și
mai elegante

PLOIERE?

Unde se pot afla noutățile **En-tout-cas**

și ploiere pentru dame și bărbați în executare perfectă și estetică, de calitate cea mai bună și cele mai moderne

albituri pentru bărbați

în executare recunoscută de cea mai bună;

Cămeși de modă albe și colorate

GULERE și **MANGETE**

albe și colorate; **BATISTE** de buzunar;

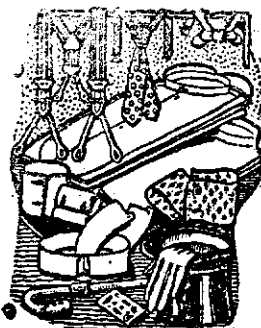
BRATELE; **CRAVATE** pentru gulere

simple și duple; **CĂMEȘI** din păr de

camilă; **CIORAPI** și alți articlii de modă

p. bărbați în sortiment bogat și cu pre-

țurile cele mai ieftine se pot cumpăra dela

GUSTAV SCHMIDT

si prăvălie de articlii

Cluj University Library Cluj

„NĂDLĂCANA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECON. SOC. PE ACȚII IN NĂDLAÇ.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, societate pe acții „NĂDLĂCANA” se invită prin aceeași la a

XVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Nădlac, Luni în 28 Februarie 1916 st. n. la orele 11 a. m. în localitatea institutului.

OBIECTELE:

1. Constituirea.
 2. Raportul anual al direcțiunii, raportul comitetului de supraveghiere și bilanțul anului de gestiune 1915.
 3. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.
 4. Alegerea unui membru în direcțiune.
 5. Alegerea consiliului de cenzori.
- Nădlac, 12 Februarie 1916.

Direcțiunea,

NOTĂ. Pentru folosirea dreptului de vot se cere ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiunilor sale în cărțile institutului cel puțin cu șase luni înainte de adunare și să se însinue la cassa institutului respective să-și depună plenipotința cel mult până înaintea amiezii zilei premergătoare adunării.

CONTUL BILANȚ

ACTIVA			PASIVA		
198	Cassa în număr	23267 53	132	Capital societar:	
215	Bon în Giro Conto	12760 99		4500 buc. acții a K 100—	450000 —
	Bon la Cassa de păstrare reg. ung. și la diverse bănci	82459 80	202	Fondul general de rezervă*	140520 28
			193	Fondul special de rezervă**	8000 —
199	Cambii de bancă	1554070 80	135	Fondul de penziune***	21115 —
171	Imprumuturi hipotecare	8100 —	208	Depuneri spre fructificare	705985 07
209	Cereale cumpărate	8895 45	195	Cambii reescontate	268259 80
	Efecte proprii:		160	Contribuțiuni restante	5322 91
196	67770 K nom. împrumut ostășesc cu 5 1/2% și 6%	64630 75	155, 179	Dividendă neridicată	944 —
205	Acții dela diverse bănci	141245 75	206, 200	Creditori	157575 42
164	Casa proprie a institutului	25000 —	211	Interese transitoare anticipate	32526 72
178	Debitori	390 24	204	Profit transpus din 1914.	2000 —
212	Mobilier după amortizare	3447 68 447 68	201	Profit curat	54180 37
		1846420 57			1846420 57

* Cu dotațiunea din anul acesta K 153000—
** Cu dotațiunea din anul acesta K 10000—
*** Cu dotațiunea din anul acesta K 28000—

mult ori mai puțin după regulile tehnicii moderne.

Orcime ar fi, a asedia Erzerum în iarnă, era o întreprindere îndrăznească și a o cuceri în cinci zile este o acțiune de valoare.

Fortăreața Erzerum este de o mare importanță în urma situației servind ca nod de căi ferate dinspre Frebizonda, Batum, Sivas, Djarbekir, Bagdad, Teheran și Tiflis. Așezată pe o colină de o înălțime de peste 3000 mm., ea stăpânește toate liniile indicate.

Este singura fortăreață importantă a regiunii. Prin căderea Erzerumului Rușii devin stăpânii întregului ținut și pot să îndrepteze forțele de sub comandamentul marelui duce Nicolae în direcția care li convine. Ce vor hotărî Rușii? În ce parte își vor direcționa forțele? Către sud? Poate. Ei pot să coboare peste Armenia spre Mesopotamia pentru a da un concurs eficace Englezilor. Cu toate acestea, trebuie să nu piardă din vedere că este mare distanța dela Erzerum la Bagdad.

Dealtfel este dificil să prevezi ce vor face Rușii. Și este probabil că Turcii vor grămădi noi forțe pentru a veni într'ajutorul trupelor în retragere în acest sector. Rămâne să vedem dacă influența evenimentelor din Caucaz va avea efect asupra proiectelor Otomanilor despre expediția faimoasă a Egiptului.

Deocamdată cucerirea Erzerumului constituie un mare desavantaj care desigur va neliniști Turcia și o va obliga să ia măsuri pentruca evenimentul ce se așteaptă să nu ia proporții amenințătoare și să nu aibă consecințe grave.

Raporturile României cu puterile centrale.

Ce cred cercurile oficiale bulgare. — Dnii N. Filipescu și Tache Ionescu în audiență. — D. Brătianu bolnav. — Amânarea camerii. — Tratatice economice între România și puterile centrale. — Noui magazii de cereale la gări. — Guvernul bulgar cumpără grâu în România. — Supușii români din Grecia chemați în țară.

Arad, 22 Februarie.

Ziarul „Balkanska Tribuna” scrie:

„Din sursă oficială ni se comunică: Svonurile despre o schimbare în politica guvernului român sunt neadevărate. România nu va face o politică împotriva Imperiilor Centrale. Azi a sosit o nouă știre despre vânzarea din partea guvernului român a unui număr de 10.000 vagoane petrol Germaniei, ceea ce arată că, relațiile dintre România și Imperiile Centrale continuă să fie prietenești.

Svonurile despre schimbarea atitudinii României circulau încă de pe vremea vizitelor lui Șebeco și a marelui duce Boris la București, când s'a vorbit despre unele tratative cari ar fi avut loc pentru încheierea unei alianțe româno-rusă-italiană.

Svonurile despre intervenția României sunt lansate de către puterile Quadruplei, pe baza declarațiilor și vederilor exprimate de către primul ministru român în fața reprezentanților Quadruplei. Aceste vederi constituie însă păreri personale ale dlui Brătianu și nu pot avea nici o valoare, întrucât n'au avut loc tratative serioase între România și puterile Quadruplei. Relațiile dintre Bulgaria și România sunt amicale, și impuse de interese comune.

Regele Ferdinand al României după cum se anunță l-a primit în audiență Vineri după amiază la orele 3 pe d. N. Filipescu, despre a cărui călătorie la Petersburg au circulat cele mai fantastice știri. Sâmbătă a fost în

audiență la regele d. Tache Ionescu, care după cum anunță „Universul” după întoarcerea dlui Filipescu din Rusia va călători la Paris și Londra.

Primul ministru d. Brătianu a fost în zilele din urmă bolnav, iar acum însănătoșându-se, la sfatul medicilor s'a dus la Florica, pentru o schimbare de aer, unde va petrece până Joi.

Ministrii puterilor centrale au avut Vineri după amiază o conferință comună. Despre rezultatul acestei conferințe n'a străbătut nimic în publicitate.

Comisiunea pentru import, a ținut ședință la ministerul de industrie și comerț, sub președenția dlui Alex. Radovici.

D. ministru al industriei a arătat că înainte de a se centraliza cererile comercianților și industriașilor din România cu privire la mărfurile de cari au nevoie să se aducă din Germania și Austro-Ungaria, comisiunea trebuie să stabilească mai întâiu ce produse românești pot fi date drept compensație, fără pericol.

În momentul de față, urmează tratative între România și reprezentanții puterilor centrale, asupra naturii compensațiilor. Se va prezenta comisiei de import un tablou de mărfuri cari vor putea fi date drept compensație Germaniei și Austro-Ungariei, pentru articole ce se vor importa în schimb din aceste țări.

Guvernul a hotărât să construiască noul magazin de cereale în gări, pentru o capacitate de 30,000 vagoane.

Guvernul bulgar luând diferite măsuri pentru îndestularea nevoilor interne, a decis și cumpărarea unei cantități de grâu din România.

„Neue Züricher Zeitung” află din Atena, că supușii români din Grecia au primit ordin de chemare sub drapel. Ei se reîntorc în țară prin Bulgaria. „Neue Züricher Zeitung” adaugă că la Salonice această măsură a produs o impresie favorabilă anglo-francezilor.

rector se lăsa deci iară pe speteaza scaunului. Numai să nu observe nemică! se decise el.

Scrab! Scrab! Scrab! — briciul ajunsese pe la grumaz.

— Așa de tot neadevărate tot n'or fi fiind spusele mamei, — începu bărbierul iară. Mămuca nu odată mi-a povestit cum s'a petrecut lucrul. Dolca ne era așa de cu priintă și bună, că rar se întâmpla să se depărteze de lângă casă. Uneori, nu-l vorbă, apuca și ea câte-o leacă câmpii și mai strechia, dă, cum le vine și cânilor din când în când. Da! Și cum trecuși d'voastră cu ceilalți trei domni și cu cei trei căpăi atunci înspre Poenița Cirincăului, porțița se întâplase să fie deschisă și zmăc! cățelușa și ea la plimbare! Ieșia așa de arare afară, că era bătrână! Mămuca săraca numai decât se la după dânsa, și cum cu mare greu isbutise să ajungă până la luminișul de unde-și văzu cățelușa copcind veselă pe imăș, odată detunătura trosni și Dolca începu a chelălăi atât de jalnic, încât mămuca, Dumnezeu s'o ierte, nici pe patul morții n'a mai putut uita de asta. Apoi iară o detunătură și pe urmă d'voastră l'ați țărît încă pe sârmanul dobitoc, care-și trăgea sufletul, pân' după răchiiți, unde-l împinserăți într'o mocirlă. Vă mai aduceți aminte, domnule director? Dolca încă nu era moartă și-a dat să vă încolțească la picior. Moș Udrea se întâmplase chiar atunci pe cărarea Cirincăului și-a văzut totul. D'voastră Sâmbăta următoare l'ați scos din slujbă și l'ați alungat dela fabrică. Moș Udrea cerșea apoi pomană cu traista, pentrucă om bătrân ca dânsul în alt loc nu găsea lucru. Așa e, domnule

director? Ori poate nu e așa? — El conțeni cu bărbieritul și fără să-i deslipească briciul dela gătlej îl fixă cu o căutătură plină de ură.

— N'am împușcat eu! gângăvi domnul director înghițind în sec. Un oaspe a împușcat-o! Spițerul.

— La porunca cui? își continuă bărbierul cu îndărătnicie interogatorul. Dumiața erai stăpânul și mai ales știau ei toți prea bine că Dolca nu-l un căne a nimănu, care umblă să strice sălbătăciunea, ci-i o biată cățelușă a unei vădane, din ograda căreia rar când ar fi cutezat să iasă afară. Eu pe atunci eram la învățătură și mama rămase apoi singură-singurică. Singurul ei sprijin, singurul ei prieten fu împușcat de domniile-voastre. Erați bine înțeles în drept, ca unul ce țineați branștea acelor locuri, erați în drept, nu-i așa? Dar, rogu-vă, cade-se așa ceva? Face un om de omenie așa ceva?

Coșul pieptului îi zvâcnea tare, gâfâind ca un foi, și din pleoapele aproape închise țîșneau stranii licăriri verzul.

— Așaa! Parțea asta e gata! zise el cu glas apăsător. Vă rog, ceealaltă parte, domnule director.

Mut, cu buzele supte, domnul director îi întoarse celalt obraz. Își aducea de toate prea bine aminte și vedea cât de reproșabilă l-a fost purtarea. Dar bătrâna ceea i-a fost totdeauna ca un spin în cale. Bujdenca ei stătea drept pe hotarul moșiei lui și a pădurii domeniului, și dacă uneori, în toiul vânătorii, se lua după câte un țap rătăcit până pe aice, — și mai uita unde-i sfârșește

hotarul, — atunci și în ceasurile târzii de noapte băbuca numai decât se arăta colo în balconașul ei micuț, mută și posomorită ca o bufniță. Multe păstrame și-a stricat el din pricina ei!

— Ah! Firea-i al naibei! strigă deodată domnul director apărându-și gâtul cu palma. În adevăr îl tăiasse puțin și degetele-i numai decât simțiră sângele cald.

Bărbierul clătina din cap de surprins ce era.

— O bubuliță, o bubuliță numai! începu el a se scuza. Pardon, domnule director, numai o secundă.

Repede își scoase din geantă pletricica și cu mare băgare de seamă prinse a freca zgărietura. Domnul director însă pare-că iară observă cum o clipă afurisitul cel de zimbet se lvi din nou în colțul gurii bărbierului.

— Așaa! Iacă nu mai sângeră! zise bărbierul ca să-l liniștească și iară apucă briciul. Să fi știut de bubulițele astea, dar așa un gât curățel și plin... Zicea mămuca atunci, chiar a doua zi după moartea Dolcăi, când ați pus pe portar s'o scoată din curte fiindcă venise să vi se jăluiască, — de pe atunci încă, zicea biata: „De-ar fi spic, ar fi bun de seceră!” D'voastră chiar de pe atunci încă erați învălit cum se cade și mama avea ochi buni când îl ura pe cineva. Și ea v'a urit tare! Da, v'a urit cum se cade!

Scrab, scrab, scrab! îi luneca briciul pe sub bărbie. Incet, incet de tot, de pare-că nemilosul asta de închizitor, în ochii căruia fulgerau licăriri de furie, și-ar fi jurat să-l ție o veșnicie pe scau-

Invătățuri, cari ne privesc

Baden bei Wien, Februarie 1916.

Aruncând o reprivire generală în istoria războaielor trecute trebuie să ne bată la ochi un episod care se repetă în timpurile de față din nou și al cărui plămăditor a fost iarăși una din puterile actuale a războiului urit, pus din nou la cale. Acest episod este așa numitul „Blocusul Continental” un războiu crâncen economic, inițiat de Anglia pentru a paraliza avântul luat de Franța — pe când în fruntea țării se afla marele împărat — cu care azi tot numai din interese economice financiare a făcut pactul de sânge încă neterminat. În sensul Blocusului Continental Franța trebuia să ajungă la o decădere generală în interior, fiindu-i toate căile de comunicație externe oprite, căci pe mare întocmai ca și acum veghia flota britanică. Aceasta blocare a durat multă vreme, ani de zile cari apoi indirect au ajutat spiritul francez a descoperit prin muncă proprie tot atâtea izvoare de existență în limita frontierelor naționale. Așa s'a întâmplat apoi că Franța în loc să sucumbe economic, industrial s'a ridicat tot mai mult, căci acolo din bogățiile terenului propriu național s'au clădit cu concursul național al principiului „Prin noi înșine” ziduri puternice de existență de cari s'a spart singur Blocusul Continental.

Europa se aseamănă acum cu căldarea lui Phitia — profeta din Delphi — în care clocoțesc otrăvuri fermecătoare și cu toate că lupta popoarelor continentului bătrân a ajuns extensiv necrezute vreodată, totuși vedem că rezultatul final din partea financiarilor Germaniei și ai monarhiei, stăpânii terenurilor industriale și comerciale, nu e rodat în colori desperate, ba din contră trag concluzii documentate că geniul creator al culturii exprimată prin avere și bogăție va fi mai ager după războiu.

Nu mai încapă îndoială, Germania prin organizațiunea făcută pe toate terenele muncii naționale și-a eluptat față de oricare popor din lume o independență statornică și că din școala măiastră a acestui complex de noțiuni se vor adăpa toți dușmanii ajunși azi la maturitatea că „socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg”.

Pentru noi ca neam tânăr dar viguros și capabil de o emancipare pe terenele proprii, unde până acum numai străinii își învârteau coada în jurul colacului, lozinca viitoare trebuie să fie muncă, muncă și numai muncă caracterisată prin concordie sufletească și materială. Astfel deci, clasa noastră intelectuală

în general iar conducătorii neamului cu misiuni speciale sunt chemați a sta la locul șoimilor, de unde privirea lor să se îndrepte asupra mulțimei din care fac parte trupește și sufletește, trăgând din școala scumpă a zilelor cari le trăim cu toții, învățăturile cele mai înțelepte și folositoare pentru viitor. Poporul, stăpânul adevărat al bogățiilor noastre naționale lăsat în întunec, lipsit de organizațiune nu va putea nici când să se ridice la treapta aspirațiilor sale juste, iar în lipsa unei dezvoltări, emanciparea față de străini va fi tot mai mult întinsă spre infinit. Războiul care este în curgere formează de fapt pentru toate popoarele culte din lume școala cu învățăturile cele mai prețioase ale viitorului. Pregătiri noi se vor începe imediat chiar după ivirea porumbului alb, iară mișcarea pusă la cale încă de pe acum, se învârte tot numai în jurul terenului economic, căci Neamțul sub „National Wirtschaft” înțelege întărirea poporului dela care apoi țara să-și poată aștepta în timpuri critice sprijin și ajutor suficient pentru a duce lupta cu o precizie care azi a pus în uimire lumea întreagă. Emanciparea Neamților însă natural că nu a fost un vis de o noapte, ajungerea acestui grad cultural este o poveste lungă la care s'au împărțășit — așa după cum până acum numai ei au știut-o — toți factorii naționali ai țării, dela țaran treptat până la ministru conștii fiind cu toți de datorile de împlinit.

Poporul nostru înzestrat din partea Creatorului lumii omenestei cu inteligență și sănătate, iar geograficește fiindu-i rezervat pe pământ un loc plin de bogății naturale va trebui să se arate pe viitor și mai vrednic de toate darurile moștenite. Agricultură ocupațiunea lui de căpetenie natural va trebui studiată la loc de frunte, căci din stadiul acesta cultural inferior au luat avânt toate popoarele puternice ajunse la mărire și independență. Muncă rațională cu averea noastră națională se impune tuturor apoi atunci poporul nostru nu va trebui să își mai ia toiașul pribegiei spre America, pentru a se reîntoarce istovit de puteri fizice tot cu punga goală la căminul părăsit.

Țaranul nostru va trebui pe viitor însă mai mult luminat ca până acum, iar în contact tot mai intim cu el organizațiunea noastră economică trebuie să se termine acolo ca toate produsele muncii lui să fie valorizate prin noi înșine dară și toate trebuințele lui cari le acoperă din munca grea să fie acoperite și satisfăcute tot numai de noi înșine.

Pe lângă așa numitele sfaturi părintești din trecut va trebui acum să se facă încercări

concrete pe toate terenele rămase neexploatate, lăsând în special posibilitatea de dezvoltare branșei meseriilor și a comerțului, iară prin concursul capitaliștilor și a financierilor să căutăm — după cum me-am permis a mai accentua și în cronicile anterioare — a sparge ghița trecutului, dând impuls și dezvoltare unei industrii naționale.

Să nu mai lăsăm să răsună cântecul: „Munții noștri aur poartă”... fără lozinca viitorului nostru să fie muncă și emancipare pe toate terenele îndreptățite neamului pentru a putea evita vreodată un „Blocus Național” Videat Consules!

Octavian Neagoș.

Pentru orfelinatul românesc din Sibiu.

Arad, 22 Februarie.

La „Românul” au mai contribuit pentru orfelinatul din Sibiu următorii:

Ioan Muntean, artilerist Trebinje, din comuna Tătărlana (Ardeal)	cor.	5.—
G. Negură, preot în Vicovul de sus		10.—
Emil Kormos Alexandrescu, Grebenșul-Câmpiel		50.—
Sofia Sbârcea, Sibiel		0.60
Ionel Tețu, stegar, Feldpost 507		20.—
Aurel Morariu, comerciant Măderat, (cumună pe mormântul nașului lor Dimitrie M. Ardelean)		10.—
Cadet Paul Savu, Feldpost 43		4.80
Iuliu Roșiu, proprietar Vrani		10.—
Alexandru Comșa, funcționar „Albina” Mediaș		5.—
Iuliu Mitrofan, Brest-Litowsk, Feldpost 20		10.—
Silvia Cărăbașiu, Beregsău (cumună pe mormântul bunicii ei Constantin Iștănescu fost preot în Secusigiu)		10.—
Dr. Octavian Scalat, Pola		50.06
Constantin Loghin, Fährlich 41, Strzemienszyce (Polonia)		30.—
Ioan Aleman, inspector silvic, Ildze lângă Saralevo (Bosnia)		100.—
George Frâncu, Feldpost 43		10.—
Livius Biro, preot militar, Feldpost Nr. 312		25.—
Aron Oltean, ordonanț, Feldpost Nr. 312, originar din Vălceni		5.—

Suma cor. 355.46

Transport din Nr. 29 cor. 10.560.76

La olată cor. 10.916.22

nul acesta de martiraj. — Decât să-l atâț, mai bine tac și-l las să-și verse amarul. Odată tot trebuie să se sfârșească afurisita asta de șcrăbăială a briciului! — își zise domnul director.

— Dar căpăul dvoastre mai trăiește? întrebă băietanul. Nero pare că-l chema? Frumos dulău, aferim dulău, și aristocrat în toată legea! Numai uneori cam indispus, ba chiar șugubăț. Poate vă mai aduceți aminte cum ne-a sfâșiat capra și iedutului. Erați doară de față, numai se vede că erați răgușit și nu l'ați putut striga înapoi. Și apoi Nero de sigur voia numai să se joace puțin și numai așa în săgă s'a repezit asupra micuțului ied, de i-a sfâșiat beregata cu colții lui prea frumoși. Și dacă mai apoi Nero deveni furios, fiindcă bătrâna capră se smulse cu țărșuș cu tot și nebună de mânie se repezi asupra lui cu cornițele înieptate, — nu-i așa, domnule director, că nu i se poate lua în nume de rău? Era doar cănela boierului, pe când capra asta nu era decât dobitocul unor oameni săraci! Dar Nero a și știut să-și apere respectul cuvenit. Mai întâi l-a strâns un picior de dinainte și apoi îi spintecă ugerul cu dinții săi minunat de frumoși. Până să alerg în ajutor, capra căzuse morman lângă leșul sângerat al iedutului, și-și lingea ba ranele ei, ba ranele celui mort. Eu sunt băiatul care a plâns atunci atât de tare, eu le-am adus trupșoarele ucise acasă, în grajd. Să fi văzut apoi, domnule director, cum biata capră îngrozită își ascundea capul în cel mai întunecos colț al grajdului și cum gemea, cum gemea, ca un om, căruia i-ai rupe măruntaiele din trup. A gemut, a gemut, până a făcut. La sfârșit numai când și

când, încet și slab, tot mai slab. Așa ca mămuca, în ceasul ei de pe urmă.

— I-aș fi plătit paguba, dacă ar fi cerut în chip cuviincios, — gândăvi domnul director. Tot sângele pare că îi năvălise în față.

— Se poate, domnule director, se prea poate. Dar mămuca era, se vede, prea proastă decât să ceară destul de cuviincios. Ea își avea socoteala ei: Ținea mereu că ea avea dreptul să ceară și despăgubire și rugare de iertare. Se înțelege că pe domnul director nu-l ierta mândria să facă una ca asta! Am fi putut să vă părăm. Nimic mai lesne! Trei ceasuri cu trăsura până la târg, judecată, advocați, cheltuială, pagubă în gospodorie — mai mult n'ar fi costat! Și pe urmă domnul director ar fi dat acolo douăzeci de lei, ori cât, pentru capră și-ar fi putut să-și rădă apoi bine de săraca băbucă bătrână și bolnavă, care pentru ca să-și vadă despăgubită capra mai trebuie să-și vândă încă și purcelul. Dreptate o fi fiind ea, numai n'o poți ajunge dacă ești un biet nevoias dela sat! Domnul director pentru treaba asta nici cu o sticlă de vin măcar nu și-ar fi scăzut tainul, dar mămuca — pare că i-ar fi ars inima de când se încredințase că cu sacul de bani n'ai ce te pune în poară. Oameni săraci, domnule director, oameni săraci!

Șcrab, șcrabi!

— Așa, domnule director. Acum încă un minutel și suntem gata. Numai nițeluș să mai șterg pe ici-colo cu briciul.

Domnul director nu apucă să renunțe la această operație de întregire, care azi îi părea cu totul tot de prisos, când iară-și simți custura

pe la beregată, și încă nu piezișă ca până acum, ci dreaptă și amenințătoare. Încet și rânjind cu gura strâmbată în colțuri bărbierul se aplecă apropiindu-i-se aproape, aproape de tot de față și ațintindu-și căutătura plină de venin și ură în ochii directorului îl șopti, ca în taină: „Și știi, dumiiata, ce mi-a mai spus mama? Pe patul morții, ce mi-a mai spus? „Omul ăsta”, adevă dumiata, mi-a spus mama, „nu-i păcat să fie ucis, cum a fost ucisă sârmana mea cățelușă și caprele noastre. Îl urâsc, îl urâsc atât de mult, încât nici acum nu-l pot ierta. Să-l urâști și tu! Auzi, Nițule?! Să-l urâști și să-ți fie aminte de ura noastră, de-a fi să-ți pice odată sub briciu!” Pe urmă mama a murit, și acum, acum e rândul meu.

Domnul director era aproape de leșin. Nu mai era îndoială că omul ăsta voia să-l iele zilele. Alb ca varul domnul director abia izbuti să îngâne cu glasul slab și debil un strigăt de ajutor.

Bărbierul la aparență foarte surprins se trase imediat înapoi.

— Vă e poate rău, domnule director? — se făcu el a întreba cu compătimire. — Poate nițică apă?

Repede depuse briciul și apucând garafa de apă îl turnă un păhar.

— Sper că nu v'am deranjat cu amintirile mele?! zise el dându-i păharul. Cât despre vorbele cele din urmă ale mamei... Doamne, sârmana bătrână vorbia doară în delir! Așa ceva doar niminea n'ar face! Și încă ales un bărbier!... Dar zău, cum v'ați putut speria așa rău, domnule director!

Popularizarea gustului.

Una dintre problemele viitorului va trebui să fie și popularizarea gustului. Inoet dar consecvent va trebui să lucreze presa pregătind terenul. Noii reviste „Pagini Literare” i se deschide un teren vast, și rog pe cei competenți să nu întrelase a face din revistă și o școală a ochiului.

Arta grafică. — În întreg Andealul n'are pe cât știu nici un reprezentant — este un mijloc puternic pentru promovarea culturii estetice. Diferitele gravuri (în cupru, în lemn, în linoleu etc.) litografii, mezzotinte etc. posed toate însușirile unui tablou și au același efect crescător asupra privitorului totodată, sunt însă atât de ieftine (câteva coroane) încât pot ușor străbate și în păturile mai sărace. O revistă ilustrată, ca „Pagini Literare” face nespuse servicii culturii românești dar mai cu seamă industriei de artă pe care va trebui să o avem mâine, prin publicarea produselor de artă grafică așa, cum o fac azi toate revistele de nivel în apus (nu ca „Érdekes Ujság” sau „Tolnai Világlapja” cari nu sunt reviste!)

În Apus au revenit oamenii la artele grafice mai mult pentru ca să contrabalanseze devierile moderniste. Este știut că întreaga artă modernă (cubiști, expresionisti, futuristi etc.) se bazează numai pe experimentări nici într'un caz însă pe cunoștințe concrete și muncă onestă. A desena bine nu este lucru ușor. Remarcă multă muncă și osteneală până ajungi la nivelul artistic. Să închizi puțin din ochi însă și să zici că întreaga natură este compusă din cuburi. Să pleci dela aceasta premisă să desenezi un conglomerat de culori pocite și să spui la capăt că este portretul cutămii liberat — este lucru ușor și totodată refugiu al celor fără talent și fără putere sufletească de a lăpăda penelul. Desenul care triumfa dela Chodowiecki peste romanticii Krüger și Menzel chiar și după ce Francezii au adus culorile noi prin Courbet a ajuns cu întărirea impresionismului tot mai mult în al doilea plan. Domnia culorii care este datată dela venirea impresionismului, este azi pe sfârșite. Desenul începe să fie favorizat din nou, și ne putem bucura de acest fenomen cu atât mai mult, întru cât reînnoirea la desen, la principiu sănătos care servește mai ușor ca bază sănătoasă, înseamnă căderea artei de rețetă care a băgat în apăsă lumea pricepătoare înainte de războiu.

Lucrurile acestea par să fie neactuale pentru noi. La București avem însă deja tineri din toate speciile modernistilor și cum de ușor am putea lua tocmal noi o direcție greșită în dezvoltarea noastră de mâine. Zic tocmal noi pentru că la spatele noastre nu vechează tradiția. Noi nu avem pentru viitor măsura din trecut, vedem numai înainte, și bine trebuie să judecăm ce primim și ce lăpădam.

Dar este oare potrivit ca toate acestea să le spunem azi când „lumea nu ascultă și nu se închină frumosului ei forței și utilului”?

Sute de mii de Români zac azi prin spitale și toți

Domnul director se reculese. Se sculă și fără nici o vorbă se plimba cu pași agitați de colo până colo.

— Ați fost mulțumit de altfel? Și când mai porunciți? întrebă foarte cuvințios bărbierul, pe când ochii îi tradau un zimbet abia stăpânit de o triumfătoare satisfacție.

— O să te înștinez! răspuse scurt domnul director.

Un compliment adânc și bărbierul se depărtă.

Peste un ceas domnul director ședea iară în biroul său de lucru. Domnul Mereanu intră și-i aduse câteva acte.

— Aaaa! Domnule Mereanu! — exclamă domnul director. Unde ți-ai lăsat bunătatea de barbă?

— La bărbier, domnule director! — răspuse contabilul înroșind. Vați pronunțat ieri atât de transparent.

— O, te-ai prea grăbit, dle, te-ai prea grăbit! Și domnul director se arătă atât de neplăcut impresionat, încât contabilul deveni de-a binelea perplex.

— Dvoastră, v'ați pronunțat ieri...

— Da, da, da! Dar vezi, frate dragă, omul își schimbă uneori păreri! Vezi, și eu mă gândesc acum să-mi las barbă. Imprejurările bărbieritului aice par atât de primitive, atât de mizerabil de primitive...

Trad. Al. L. Morariu.

citesc, citesc întreaga ziulică. Care nu știe ceti vine lângă tovarășul său și-l roagă să citească tare ca să înțeleagă și el. Unde se organizează cursuri de analfabeți se imbulzesc neștiutorii de carte. Din tranșee ne vin cu sutele epistole cari ne cer poezii, povești ori și ce numai slovă românească să fie. Asta este fapt indiscutabil și este treaba filozofilor cum explică lucrul pe baza psihologică. Nenumărate icoane am văzut cum soldații înfrumusețează cu grădinițe tranșeele. Am o colecție de obiecte de artă sculptate în lemn și aluminiu, împletite din păr de cal și mărgelile chiar în tranșee. Este cunoscut cazul cum soldații Italiani se repezeau din tranșee după resturile granatelor noastre din cari făc dânsii deosebite obiecte de artă în tranșee, și ce fericiți au fost pionierii englezi când la săparea unui tranșeu au descoperit un torzo al zeului Eros. Pe masă am o fotografie, o prea frumoasă Afrodite modelată din zăpadă în tranșee. De monumentele ridicate în front de comandament pentru cei căzuți nu mai vorbesc. Nici un războiu n'a curmat arta. Armele pline de decor ale ostașului din epoca bronzului, ale Romanului, cavalerului din evul mediu și drăgălasele obiecte de artă, poezii și cântece trimise azi din tranșee vorbesc destul de eclatant.

Cine a priceput într'adevăr frumosul acestuia la fost necesitate și-i este necesitate. Arta începe cu viața conștientă a omului și se sfârșește cu omul. Și când mai cerește atâta neamul românesc când mai poți face atâta școală ca și azi?

Și acei cari au rămas acasă să nu lucreze fiind că-i războiu? Să jefiască toată ziulică prin cafenele? După războiu se va începe viața normală mult mai repede și în tempo mai grăbit de cum s'ar crede — cei de acasă au să grijească carul, să-i tringă bine roțile, pe când se vor întoarce vitejii din războiu să putem începe deodată cu celelalte popoare întrecerea. Jalea este în inimă, lucrul trebuie însă să meargă căci în natură nu este stagnare.

Al. S. Iorga.

Comunicate oficiale despre mersul războiului.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 21 Februarie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: Trupele austro-ungare au respins dușmanul dintr'un tranșeu înaintat la sudost dela Kozlow, lângă Strypa. De ambele părți, aviatorii au dezvoltat vie activitate.

Pe frontul italian: Evenimente de importanță nu sunt.

Pe frontul sudostic: Spre vest dela Cavallja detașamente albaneze sub conducerea ofițerilor austro-ungari, au ajuns la malul Adriaticei.

Berlin, 21 Februarie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Spre nord dela Ipern am respins un atac de granate de mână dat de englezi împotriva noului nostru tranșeu de lângă canal. Spre sud dela Loos, dușmanul a fost necesitat să se retragă dintr'un tranșeu ocupat într'un crater explosiv, iar încercările de atac de pe drumul Lens-Arras, i-au rămas zadarnice. Bateriile noastre de aeroplane în repetite rânduri au atacat lagărele dușmane, mai cu seamă în Fournes, Paperinghe, Amiens și Luneville.

Pe frontul oriental: În fața Dünaburgului s'au nămicit atacurile rusești. În celelalte puncte a liniei de războiu am respins toate încercările dușmane de înaintare.

Pe frontul din Balcani: Nici un eveniment.

Evenimente marine. — La 20 Februarie la amiază, hidroplanelle noastre au atacat țărniile engleze. Au bombardat cu vădit succes fabricile din Deal, portul, fabrica de gaz și stațiunea căii ferate din Lovésteft. Gara principală și stabilimentele din port au fost nimerite de multe bombe. Fabrica de gaz, nimerită de o bombă, a fost ruinată. Cu toate focurile tunurilor de apărare dușmane și goana aparatelor lor, aeroplanelle noastre s'au reîntors teafere.

Războiul european.

Consiliu comun de războiu la Paris.

Amsterdam. — Cel dintâi consiliu comun de războiu al ententei se va întruni la 10 Martie la Paris. Guvernul italian va fi de asemenea reprezentat.

„Tems” anunță că la conferința din Paris, Rusia va fi reprezentată prin Isvolsky.

Alianța statelor neutrale.

Sofia. — „Dnevnik” din sursă diplomatică autentică are informația consfătuirilor urmate de state neutrale europene, în interesul consolidării într'o alianță comună. Scopul acestei alianțe este, că la viitoarele tratative de pace, statele neutrale să fie și ele reprezentate cu destulă energie pentru apărarea intereselor lor și obținerea concesiunilor atât pe uscat cât și pe mare.

Patruzeci noi batalioane.

Stockholm. — „Novoje Vremja” anunță: Guvernul de războiu rusesc a hotărât organizarea alor noi 40 batalioane de infanterie. În comandatele de trupe se vor aduce radicale schimbări.

Raidul aeroplanelor germane împotriva țărniilor engleze.

Rotterdam. — Comunicat oficial anunță din Londra: Două biplane engleze au atacat astăzi orașul Lowstof. Au aruncat 17 bombe cari n'au nimerit persoane. Două case s'au dărâmat. Două hidroplane ale noastre s'au urcat pentru ca să isgonească aviatorii germani, cari se depărtaseră deja. Un hidroplan german a aruncat bombe în apropierea vaporului reflector din Kentishknock. Un alt aparat a aruncat șase bombe în Walmer comitatul Kent. La malul mării, bombele au omorât locuitori și marinari. Până acum a sosit știrea despre moartea mai multor copii și doi adulți. Un marinari a fost rănit.

Două aeroplane engleze și-au luat sborul în Dover pentru ca să isgonească Germanii, dar n'au reușit să-i ajungă.

Noul operațiuni de războiu în Caucaz și Mesopotamia.

Rotterdam. — „Times” în numărul de astăzi comunică următoarele: Armatele turcești din Caucaz și Mesopotamia au început operațiuni decisive. În cercuri militare engleze stăpânește părerea, de a nu se atribui prea mare importanță succesului rusesc obținut la Erzerum, date fiind toate semnele că Turcii pe motive strategice au colaborat la această învingere rusească.

Briand despre acțiunea din Salonic.

Berna. — Despre expediția din Salonic, Briand a spus unui redactor dela „Giornale d'Italia” următoarele:

Eu atribui foarte mare importanță ocupării Salonicului. Pe baza aceasta nădăjduiesc salvarea situației balcanice. Dacă n'am fi avut ceașta atitudine care ar fi fost soarta statelor balcanice, a Greciei și României? Ce soartă avea armata sârbească în retragere? Indiferența aliaților ar fi avut consecințe ireparabile. Acuma că trupele anglo-franceze sunt la Salonic, trupele sârbești vor fi reorganizate, Italianii au sosit la Valona, suntem deci în situația de a putea începe lupta din Balcani. În urma ocupării Salonicului și a Valonei, intrarea triumfală a Germaniei la Constantinopol și-a pierdut efectul, dat fiind faptul că puterile centrale trebuie să rețină mari rezerve în Balcani.

Redeschiderea apropiată a dumei.

Stockholm. — „Rjeci” are informația că în cea dintâi ședință a dumei se vor face declarații de către Stürmer, Sasonov și Polivanov. Prim ministrul Stürmer va da lămuriri privitoare la acțiunea guvernului. După vorbirile celor trei miniștrii, președintele partidului progresist Sydlovsky va prezenta programul partidului.

Sârbi înrolați în armata rusă.

Petrograd. — În urma unei deciziuni a guvernului sârb, adusă la cunoștința guvernului rus toți supușii sârbi aflați în Rusia vor fi încorporați în armata rusă.

Ofensivă generală în Malu.

Rotterdam. — „Daily Telegraph” află din Roma că cu ocazia vizitei lui Briand la Roma s'a stabilit un acord între aliați, ca să nu mai interzică nici o acțiune separată pe fronturile de luptă.

Consiliul central de războiu va fi convocat în curând la Paris pentru ca să decidă o nouă ofensivă generală pe toate fronturile. Quadrupla, scrie ziarul englez, e în situația de a putea începe chiar de pe acum această ofensivă, dar ea va fi amânată totuși până în Maiu.

Comunicatul italian despre bombardarea orașului austriac Laibach.

Roma. — Agenția italiană Stefani anunță următoarele: O escadră de aeroplane italiene au interpretat un atac asupra orașului Laibach — ca răspuns la nenumăratele atentate contra drepturilor gintii și săvârșite de austro-ungari dela începutul războiului. Indrăzneții aviatori italieni, cu tot focul bateriei austriace și atacate de escadrelor de aeroplane dușmane — și-au ajuns ținta. Ele au aruncat numeroase granate, mine și bombe. Unul din aparatele italiene a fost atacat și înconjurat de 6 aeroplane austriace și silit să aterizeze pe teritoriul austriac.

Soarta Muntenegrului.

Viena. — Dela regele Muntenegrului Nichita, nici până în ziua de azi n'a sosit vre-un răspuns. Se mai așteaptă câteva zile acest răspuns, care dacă va întârzia, se poate presupune că regele nu știe sau nu vrea să-l dea. În viitor apoi Muntenegrul nu va mai fi considerat ca o țară care s'a predat ci va fi tratată ca un teritoriu ocupat.

Înrolarea neînsuraților.

București. — Consulatul englez a edat un comunicat prin care se anunță decretul regal britanic care chiamă sub drapel toți supușii englezi neînsurați. Supușii englezi trebuie să părăsească România în termen de 48 ore și să plece în Anglia peste Rusia pentruca să se anunțe la exercițiile militare.

Bulgaril organizează provinciile cucerite.

Sofia. — Ministrul instrucțiunii publice, P. Peșeff, care ține locul ministrului președinte d. Radoslavoff, a făcut unui redactor al ziarului „Balkanska Posta” următoarele declarațiuni:

— O schimbare esențială în situația politică nu există. Evenimentele se desfășoară în mod normal și nu aduc nimic rău pentru Bulgaria. Dimpotrivă, succesele obținute până acum întăresc tot mai mult unitatea națională a poporului bulgar.

In ceea ce privește atitudinea României și a Greciei deasemenea nu s'a produs nici o schimbare.

Guvernul, a continuat d. Peșeff, se ocupă acum cu organizarea provinciilor cucerite, unde s'a început deschiderea de școli bulgare ca la Zalcir, Radoviște și Dimotica. S'a hotărât să se cumpere cele mai bune scrieri ale autorilor bulgari spre a se forma cu ele biblioteci în toate orașele din provinciile cucerite.

Papa și pacea Belgiei.

Zürich. — Corespondentul din Roma a lui *Echo de Paris* comunică ziarului său o interesantă știre despre raportul dintre papa și Belgia. Zilele din urmă au început să circule cele mai contrariate știri despre declarația papei *Benedict XV* făcută călugărului jesuit belgian *Henusse* despre eventualele condiții de pace. Din Isvor sigur și autentic, corespondentul publică următoarea știre bine informată:

Părintele *Henusse*, un excelent predicator și preot în armata belgiană cu rangul de locotenent, cu vre-o două săptămâni înainte a fost la Roma și primit în audiență la papa. A avut prilejul și posibilitatea să desfășoare papei situația armatei belgiene, de a cărei soartă a fost părtaș 15 luni. A declarat papei că resturile armatei belgiene sunt gata să lupte până la cel din urmă, dacă nu i se va garanta Belgiei pacea care să-i garanteze *status quo ante bellum*, — adică restituirea integrității teritoriale a Belgiei, dominația coloniilor, independența economică și militară și despăgubirea pagubelor suferite.

Doarece adeseori sunt fals interpretate dorințele de pace a papei, părintele *Henusse* i-a cerut autorizația să aducă la cunoștința armatei belgiene, că atunci când papa vorbește de pace are în vedere satisfacția Belgiei, și în totdeauna este pusă drept condiție în accentuarea dorințelor consistorului de a pune capăt ostilităților.

Papa și-a dat învoirea și părintele *Henusse* a referat armatei belgiene despre aceste sentimente și intenții ale consistorului față de Belgia.

De ce întârzie ofensiva la Salonic.

Rotterdam. — „Daily Telegraph” anunță din București: cu prilejul unei conversații, ministrul german d. von Busche a făcut interesante declarații despre atacul împotriva Salonului.

— Acum — a spus ministrul — nu vom face nici o mișcare. Am ocupat un teritoriu destul de mare, pentru ca să urmărim o tactică de defensivă și să așteptăm atacul dușmanului.

Cercurile politice române sunt informate că atacul împotriva Salonului întârzie deoarece Germanii intenționează să înceapă o ofensivă împotriva Kievului.

Dr. Alexandru Nicolescu.

Noul canonic teolog al capitolului mitropolitan din Blaj.

Arad, 22 Februarie.

Scaunul canonical al capitolului mitropolitan din Blaj, devenit vacant în urma morții prepozitului Ioan Micu Moldovanu a fost complinit prin secretarul mitropolitan Clarissimul domn **Dr. Alexandru Nicolescu.**

Noul canonic ocupă staulul dignității la vârsta cea mai frumoasă. Deosebitele lui pregătiri și zelul dovedit în activitatea de până acum îndreptătesc speranțele ce se leagă de el.

Instalarea a avut loc Marți în 15 a. c. în biserica catedrală din Blaj pe lângă ceremoniile obicinuite, și cu această ocaziune Ex. Sa părintele mitropolit a rostit o cuvântare prin care a pus în lumină atribuțiile legate de demnitatea de canonic teolog.

Noul canonic teolog al capitolului mitropolitan este un distins bărbat de știință, cunosător al mai multor limbi culte, stăpân pe vaste cunoștințe. Este cunoscut publicului românesc, și nu de mult a ornat paginile acestui ziar printr'un articol ce trada pregătirea sa științifică.

Nădăjduim că noul canonic teolog al capitolului mitropolitan din Blaj, prin această demnitate bisericească va aduce foloase reale pentru înflorirea culturală românească prin biserică, nepierzând din vedere pîdele de activitate națională a regretatului bun Român ce a fost Ion Micu Moldovanu.

În acest semn zicem și noi: într-un mulți ani!

Dăm aci, după organul oficial al mitropoliei noastre gr.-cat., câteva date biografice:

Dr. Alexandru Nicolescu s'a născut în 6 Iulie n. 1882 în Tulgheș cott. Ciucului, din părinții Ioan Nicolescu comerciant și Elena Dobrean. Gimnaziul inferior l-a terminat în Reghinul săsesc, gimnaziul superior în Blaj, frecventând școlile de aci doi ani și jumătate. În 1899 s'a dus la Roma în institutul Propaganda Fide câștigând acolo doctoratul în filozofie și teologie. S'a reîntors de acolo în 1904, fiind denumit în toamna aceluiași an de practicant la oficiul arhidiecezan din Blaj. În toamna anului următor a fost denumit de profesor la institutul teologic arhiepiscopesc, unde a funcționat ca profesor de morală și pastorală până în 15 Martie n. 1913. În acest restimp, în anii 1907 și 1908 a fost și în America de Nord, în Statele-Unite, pentru păstoria credincioșilor români gr.-cat, din orașul Cleveland statul Ohio, și Pennsylvania, Illinois, Westvirginia. Acolo a zăbovit un an și opt luni. În 15 Martie 1913 a fost denumit de secretar metropolitan și asesor consistorial. În 15 Februarie n. 1906 e ales de canonic-teolog în capitolul mitropolitan.

A scris opurile mai mici „Spicuri din trecutul bisericii răsăritene”, „Impresii” și opul mare „Adevăruri eterne”.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 22 Februarie 1916.

Sava Dimici.

Locotenentul ungar Dr. A. R. trimite unul ziar maghiar o corespondență despre cele petrecute în seara de Crăciun în tranșeele husarilor glotași (posta de campanie: X). Găsim și următoarele rânduri despre apusul unui erou român din acea seară sfântă, și, căți ca el n'or fi apus în aceeași vreme pe întinsele fronturi de luptă...

Supa aburește pe masă, când paznicul anunță cu supunere, că husarul Sava Dimici, un membru al postului de pază de pe cursul interior al râului Ikva a fost împușcat în pînțele de o santinelă dușmană de pe cellalt tărâm al râului.

Tu softe a lui Sava Dimici, nu-ți plânge bărbatul. Ingerul micului Isus l-a dus sufletul cu dănsul.

Dimici a fost valah, dar adevărat erou. La cele mai primejdioase posturi de pază se anunța voluntar. I se hotărîse un destin de erou ca acesta. Și astfel poate ca răsplată că destinul l'a ajuns în seara de Crăciun.

Comandantul postului de pază al taberii, advocatul din Budapesta Dr. S. F. personal se îngrijește de îngroparea cadavrului. Mantaua de iarnă îi fusese găurită de un glonte lângă soldul drept, dar pe glotaș, nimicuri de aceste nu l'au neliniștit în munca sa conștientoasă.

După aceea câteva minute liniște de moarte. Comandantul companiei croate — directorul de bancă O. L. din Abbazia — intrerupe: „Aber was! Krieg ist Krieg! Hoch Frau Dimici und Kinder!” (Ungurește vorbește toarte rău). În cinstea soflei Dimici și a copiilor ei au golit un pahar de șampanie — așa o mulțumire sulletească nici că se poate găsi acolo acasă — și au adunat în grabă 200 cor. pentru ei.

Tragedia unei familii de medic român. Din Lugoj se telegrafiază: Dr. Ilie Petrașcu, medic militar român, care a făcut serviciul pe câmpul de luptă, a contractat o boală gravă. Adus acasă, a stat sub îngrijirea plină de dragoste a soției sale. După două trei zile și dânsa s'a îmbolnăvit de aceeași boală și a murit în chinuri groaznice. Soțul ei se luptă între viață și moarte. Tragedia acestei tinere perechi a produs o adârcă impresie în tot comitatul.

Mulțumită. Exprim vii mulțumite dnei *Octavia Turicu*, soția preotului din Otlaca, pentru frumosul dar de 90 bucăți ștergere adunate dela sâtențe pentru spitalul de sub conducerea mea (str. Francisc Deák). — Arad, 22 Febr. — *Emilia Dr. Trailescu.*

Pâne de porumb în Austria. Ziarul „Zeit” află că introducerea pânei de porumb va fi iară obligatoare în Austria în primul rând în acele ținuturi, unde locuitorii sunt deprinși cu această pâne. Asupra Vienei și Austriei de jos, ordina-